

עפ"ת 25448/05/22 - נועם שמואל זיני - נגד מדינת ישראל - פמ"ד פלילי

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

עפ"ת 25448-05-22 זיני נ' מדינת ישראל

בפני	כבוד השופטת גילת שלו
המערער	נועם שמואל זיני - ע"י ב"כ עו"ד יריב בן שחר
נגד	
המשיבה	מדינת ישראל - ע"י פמ"ד פלילי

פסק דין

לפני ערעור על החלטת בית המשפט לתעבורה באשדוד (סגנית הנשיא, כב' השופטת נ' חקלאי), בתיק המ"ש 9454-02-22 מיום 26.4.22, במסגרתה נדחתה בקשת המערער להארכת המועד להשפט, בגין דוח בו יוחסה לו עבירה של כניסה לצומת בניגוד לאור אדום ברמזור, מיום 8.12.20.

בית המשפט קמא בחן את טענות המערער, כי לא קיבל לידי הדוח שכן הדוח נשלח לכתובת שאינה כתובתו כיום, וכי נודע לו על הדוח רק לאחר קבלת הודעה על חוב מהמרכז לגביית קנסות; כי אישור המסירה הקיים בתיק ולפיו דבר הדואר "לא נדרש" חסר פרטים מהותיים, כך שאינו מקים חזקת מסירה; וכי הוא כופר בביצוע העבירה וכלל לא בטוח כי הוא נהג ברכב (שהוא אכן רכבו) במועד ביצוע העבירה. בית המשפט קבע, כי הגם שאישור המסירה חסר פרטים מהותיים, הוא מלמד כי דבר הדואר נשלח לכתובת הרשומה של המערער וחזר בציון "לא נדרש"; וכי המשיבה הגישה בנוסף תדפיס מהמערכת המשטרית (דותן) ולפיו דבר הדואר נשלח ביום 13.12.20 וחזר לשולח בציון "לא נדרש" ביום 25.1.21; כך שקמה חזקת מסירה והמערער לא הצליח לסתור אותה ולהוכיח כי לא קיבל את הדוח מסיבות שאינן תלויות בו. עוד נקבע, כי לא די בהעלאת טענה כללית של כפירה בביצוע העבירה, כי המערער אחראי על העבירות המבוצעות ברכבו מכח בעלותו ברכב, וכי הוא לא ציין מי לטענתו נהג ברכבו במועד ביצוע העבירה. על כן, כאמור נדחתה בקשתו של המערער להארכת המועד להשפט, ומכאן הערעור.

במסגרת הערעור חזר ב"כ המערער על טענותיו; טען בנוסף כי בית המשפט קמא לא היה רשאי להעזר בפלט ממערכת דותן, שכן אין מדובר ברשומה מוסדית; וקבל אף על כך שבית המשפט קמא לא קבע דיון בבקשה, ולא אפשר לו לחקור את נג דואר בנוגע לאישור המסירה. במעמד הדיון שהתקיים בפניי, עיקר טענותיו של ב"כ המערער התמקדו בכך שאישור המסירה חסר פרטים מהותיים, ועל כן הוא אינו מקים את חזקת המסירה כעולה מפסיקה שאליה הפנה; ובכך שהפלט ממערכת הדותן עליו הסתמך בית המשפט קמא אינו קביל כראיה, שכן הוא אינו מהווה רשומה מוסדית, ובהקשר זה הפנה בעיקר לעפ"א (תל אביב) 80059/07 **גנאל ואח' נ' עיריית תל אביב** (11.11.07) (להלן - עניין **גנאל**). במסגרת השלמת הטיעון בכתב, הפנה ב"כ המערער בנוסף לדוח מבקר המדינה משנת 2019, בנוגע לליקויים

בדואר ישראל.

ב"כ המשיבה עתר לדחיית הערעור ולהותרת החלטת בית המשפט על כנה, מנימוקיה. בהשלמת הטיעון שבכתב טען, כי די באישור המסירה שבתיק כדי להקים את חזקת המסירה, והפנה בהקשר זה לרע"פ 8604/15 **חנא נ' מדינת ישראל** (16.12.15) (להלן- **חנא**), שבו נדחו טענות בנוגע לפגמים באישור המסירה. בנוסף טען, כי פסק הדין בעניין **גנאל** ניתן לפני התיקון לתקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי; וכי כעולה מסעיף 39 לפקודת הראיות, גם אם פלט הדותן אינו מהווה רשומה מוסדית, אין בכך כדי להגביל את הגשת הראיה לצורך הוכחת הזימון למערער.

לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בכל המסמכים שהוגשו בבית המשפט קמא ובמסגרת הערעור, באתי לכלל מסקנה כי דין הערעור להדחות.

על אדם המבקש להתיר לו להשפט בגין עבירת קנס, בחלוף המועדים הנקובים בסעיף 229 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], תשמ"ב-1982, להראות כי הבקשה לא הוגשה במועד בשל סיבות שאינן תלויות בו ושהיא הוגשה מיד לאחר שהוסרה המניעה, או כי ייגרם לו עיוות דין כתוצאה מדחיית בקשתו.

בענייננו, יש לדחות את טענת המערער כי בקשתו הוגשה באיחור בשל סיבות שאינן תלויות בו, מאחר שלא קיבל לידי את הדוח במועד.

ראשית אציין, כי אין חולק שהדוח נשלח לכתובתו הרשומה של המערער (המצוינת אף על רשיון הנהיגה שלו שתצלומי הוגש לתיק), וכי כתובת זו אינה מעודכנת, שכן הוא לא דיווח לרשויות על שינוי הכתובת מסיבות שונות שתיאר בדיון בפניי. משמע, בעת משלוח הדואר הרשום לכתובתו הרשומה, המערער לא התגורר בה, ולא יכול היה לקבל את דבר הדואר לידי. אין מדובר בנסיבות שאינן תלויות במערער, שכן הוא לא פעל על פי חובתו לעדכן את הרשויות בשינוי כתובתו. במצב דברים זה, המערער אינו יכול ליהנות ממחדלו, ולטעון כי לא פעל במועד מאחר שלא קיבל את דבר הדואר לידי. יפים בהקשר זה דברים שנקבעו ברע"פ 9811/09 **סמימי נ' מדינת ישראל** (29.12.09):

"המבקש במועד לא שינה את כתובתו במשרד הפנים, על כן מוטלת עליו חובה כפולה ומכופלת לבדוק את הדואר אשר מגיע לכתובתו הרשומה במשרד הפנים, מי שלא עשה כן... יכול להלין רק על עצמו, על כך שלא בדק האם הגיעו אליו דברי דואר".

שנית, בענייננו הוגש אישור מסירה ולפיו הדוח נשלח לכתובתו הרשומה של המערער וחזר בציון "לא נדרש". בהקשר זה נקבע בתקנה 44 לתקנות סדר הדין הפלילי, תשל"ד-1974, כדלקמן:

"בעבירות תעבורה שעליהן חל סעיף 239 לחוק ובעבירות קנס רואים את ההודעה על ביצוע העבירה, ההודעה לתשלום קנס או ההזמנה למשפט לענין עבירת קנס כאילו הומצאה כדין גם בלא חתימה על אישור המסירה, אם חלפו חמישה עשר ימים מיום שנשלחה בדואר רשום, זולת אם הוכיח הנמען שלא קיבל את ההודעה או את ההזמנה מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבל".

תקנה זו מיוחדת לעבירות הקנס ולעבירות התעבורה עליהן חל סעיף 239א לחסד"פ, והיא נועדה להקל על המדינה בהוכחת המצאת דבר הדואר, כך שדי בהוכחת משלוח הדואר לכתובת הרשומה ובחלוף 15 יום ממועד זה, כדי ליצור חזקה של המצאתו כדין, ולהעביר את הנטל לסתור אותה אל הנמען. מכאן, שאישור המסירה בענייננו מקים את חזקת המסירה, והנטל לסתור אותה עובר אל כתפי המערער.

בהקשר זה נקבע ברע"פ 8427/17 סאלם ואח' נ' מדינת ישראל (25.3.18), כי חזקת המסירה מציבה משוכה גבוהה למדי בפני מי שמבקש להצביע על סיבה מוצדקת לאי ההתייצבות או לאי הגשת הבקשה במועד, ונקבע כי:

"כאשר דו"ח העבירה, ההזמנה לדיון, או כתב האישום נשלחים בדואר רשום לכתובתו של המבקש במשרד הפנים, לא תעמוד לו, ככלל, טענה לקיומה של סיבה מוצדקת לאי ההתייצבות. זאת, גם אם עבר המבקש למקום מגורים אחר מבלי ששינה את כתובתו במשרד הפנים; מסירת הזימון לאדם בוגר בכתובתו הרשומה של המבקש מהווה מסירה כדין; טענות לשיבושים בהגעת דברי הדואר יש לתמוך בחומר ממשי, ואין להעלות טענות מסוג זה בעלמא וללא כל תימוכין... גם טענות בדבר חוסר האפשרות לקבל את דבר הדואר, בשל שהייה בחו"ל, שהייה ממושכת במקום אחר בארץ, אשפוז בבית חולים וכיוצ"ב, יש לתמוך במסמכים ואין לקבל טענות מעין אלה ללא תימוכין מספיקים".

אכן, כפי שטען הסנגור, באישור המסירה שהוגש לתיק חסרים תאריך, פרטי פקיד המסירה וחתימתו, ואולם לטעמי לא די בכך כדי לסתור את חזקת המסירה, זאת הגם שלא נעלם מעיני כי ישנה פסיקה של בתי משפט אחרים, לרבות בתי משפט מחוזיים, הקובעת אחרת. בפסיקה רבה של בית המשפט העליון נקבע, כי אין בליקויים באישור המסירה כשלעצמם כדי לסתור את חזקת המסירה, וכי הנטל לסתור את חזקת המסירה מוטל על הנמען.

וכך בעניין חנא הנ"ל, בו התגלו פגמים רבים באישור המסירה (כך למשל נכתב עליו גם שהוא "לא נדרש" וגם ש"לא ידוע מענו", ואף נטען כי הוא לא מתיישב עם פלט מדואר ישראל), קבע בית המשפט העליון כי:

"כלל הוא, כי משהציגה המשיבה אישור מסירה של דבר הדואר, הנוגע לזימונו של נאשם לדיון בעניינו, קמה "חזקת המסירה", לפיה עובר הנטל אל כתפיו של האחרון, להוכיח כי הוא לא קיבל את דבר הדואר, מסיבות שאינן תלויות בו... במקרה דנא, שוכנעתי כי, אמנם, עלה בידי המשיבה להציג אישור מסירה, לפיו דבר הדואר נשלח ממשטרת ישראל אל המבקש, בהתאם לכתובת שנמסרה על-ידו, כאשר דבר דואר זה לא נדרש על-ידי המבקש. במצב דברים זה, עבר הנטל הראיתי אל שכמו של המבקש, ומשלא השכיל האחרון להוכיח כי דבר הדואר לא הגיע לידו, לא נפל כל פגם בהרשעתו בדיון. אדגיש, בהקשר זה, כי אין בידי לקבל את טענותיו של המבקש, בנוגע לתקינות אישור המסירה שהציגה המשיבה".

(ראו גם רע"פ 2340/15 קליין נ' מדינת ישראל (18.5.16) ורע"פ 5258/14 סמימי נ' מדינת ישראל (3.8.14)).

בענייננו, המדינה הגישה בנוסף את פלט הדותן, ממנו כאמור עולה מועד משלוח הדוח והמועד בו הוחזר לשולח לאחר

שלא נדרש, ובית המשפט למעשה ראה בכך כחיזוק לאישור המסירה. בכך שונה ענייננו מהמצב שעלה בעפ"ת (מרכז) 20259-04-22 **אליאס נ' מדינת ישראל** (26.5.22), אליו הפנה ב"כ המערער, שם לא הוצג מועד משלוח הדואר, ובשל כך קבע בית המשפט המחוזי כי קם ספק בדבר קיומה של חזקת המסירה.

בנוגע לפלט הדות, תלה המערער יהבו על פסק דינו בעניין **גנאל**, בו נקבע כי פלטי המחשב של מחלקת החנייה והאכיפה בעיריית תל אביב, אינם מהווים רשומה מוסדית, שכן יש לראותם כרשומה שנערכה על ידי רשות מרשויות החקירה או התביעה הפלילית. ואולם, אין מדובר בהלכה מחייבת, ואף ישנם פסקי דין של בתי משפט מחוזיים אחרים שקבעו ההיפך.

וכך למשל בע"פ (ירושלים) 51482-11-17 **אמיתי נ' מדינת ישראל** (4.3.18) נקבע, כי יש להכיר בפלטי המחשב של העירייה כרשומה מוסדית, ואף נסקרו מספר פסקי דין של בתי משפט מחוזיים שהגיעו להכרעה דומה (ראו פסקה 28 לפסק הדין). בעפ"א (תל אביב) 13375-10-11 **פרחי נ' מדינת ישראל - עיריית חולון** (18.12.11), קבע בית המשפט כי אין צורך בהכרעה בין שתי הגישות השונות בפסיקה בסוגיה זו, ודחה את הערעור מאחר שקבע כי הכרעת בית המשפט קמא מבוססת **"על מקבץ ראיות ולא רק על רשימה מוסדית אחת"**.

לאחר שעיינתי במכלול הפסיקה, אני נוטה לקבל את העמדה שרואה בפלטי המחשב כרשומה מוסדית, ואינני סבורה שבענייננו יש לראות בפלט הדות שנערך ע"י מפנ"א, כרשומה שנערכה על ידי רשות מרשויות החקירה או התביעה הפלילית (הנימוק המרכזי שהוביל להכרעה בעניין **גנאל**).

מכל מקום, ראוי לציין כי בשונה מפסקי הדין האמורים, שבהם נדונה הסוגיה של פלטי המחשב כרשומה מוסדית, הרי שבענייננו המדינה לא התבססה רק על פלט המחשב, אלא זה צורף לאישור המסירה עצמו שנשלח לכתובתו של המערער. בעניין **גנאל** ציין בית המשפט את הקושי שעלה מפלט המחשב, מאחר שבפלט האמור לא הוזן מועד משלוח דואר רשום, אלא רק אם דבר הדואר חזר מאחר שלא נדרש על ידי הנמען, ו"לגבי כל השאר, מניחה העירייה, שאלה נשלחו והגיעו ליעדם". גם קושי זה אינו מתעורר בענייננו.

כאמור, על פי ההלכה הפסוקה, על מי שמבקש להשפט באיחור לצרף לבקשתו ראיות ומסמכים התומכים בטענותיו, ולא די בטענה בעלמא לגבי כשלים או שיבושים בעבודת הדואר, ואף לא די בהודעתו לבית המשפט, לאחר שבקשתו נדחתה, כי הוא מבקש לחקור את פקיד הדואר. בענייננו, המערער לא פנה לרשות הדואר, לא ניסה לברר מה עלה בגורל דבר הדואר (ויוער, כי בבדיקה פשוטה באתר האינטרנט של רשות הדואר ניתן לקבל דוח מעקב משלוחים), ולא צירף כל ראיה לבקשתו.

ראוי עוד לציין, כי ברע"פ 6153/20 **טורג'מן נ' מדינת ישראל** (24.9.20) אישר בית המשפט העליון את קביעתו של בית משפט זה, כי אישור המסירה שבתיק, על אף הפגמים שנפלו בו, מקים את חזקת המסירה, וכי פלט מעקב המשלוחים של רשות הדואר מחזק מסקנה זו.

נוכח כל האמור, ומשלטענת המערער הוא לא התגורר בכתובת אליה נשלח הדוח ולא עדכן את הרשויות בדבר שינוי כתובתו, הרי שהוא לא הצליח להראות כי לא קיבל את הדוח "מסיבות שאינן תלויות בו ולא עקב הימנעותו מלקבלן"; והוא אף לא הצליח להסביר את השיהוי הרב שחל בהגשת בקשתו להשפט.

יתרה מכך, המערער לא הצביע על עיוות דין שנגרם לו כתוצאה מדחיית בקשתו, אלא העלה טענות בעלמא לפיהן **יתכן** שהוא לא נהג ברכב בעת ביצוע העבירה (זאת למרות שבית המשפט אפשר לו - וזאת למעשה לפני משורת הדין - להשלים את בקשתו בעניין זה, כאמור בהחלטה מיום 5.4.22); או כי מדובר בדוח של מצלמת א'3, טענה שהועלתה לראשונה רק במסגרת הערעור, ואשר נדחתה במספר פסקי דין של בית המשפט העליון (ראו למשל ע"פ 2983/19 פחמאוי נ' מדינת ישראל (18.6.19), רע"פ 1771/19 עבודי ואח' נ' מדינת ישראל (11.7.19), ורע"פ 4623/19 יובל שובר נ' מדינת ישראל (21.7.19)).

לאור כל האמור, הערעור נדחה.

המזכירות תעביר העתק פסק הדין לצדדים.

ניתנה היום, ט"ו סיוון תשפ"ב, 14 יוני 2022, בהעדר הצדדים.

גילת שלו, שופטת